

Lietuvos Savivaldybės Išgelbetos

Seimas Priėmė Naują
Lietuvos Savivaldybių
ĮstatymąSavivaldybės Paliktos Tik
Padidinta Apskričių
Viršininkų Galia

KAUNAS, liepos 25 d. — Socialdemokratų ir kitų opozicijos atstovų pastangomis, Lietuvos savivaldybės tapo apgintos nuo suardymo.

Antruoju skaitymu, svarstant Savivaldybių Įstatymo Pakeitimo projektą, krikščionys užsigynė projekto autorių, kaip apaštalas Petras — Kristaus. Šmulkštys pareiškė, kad ne krikščionių demokratų frakcija esanti įteikusi tą projektą, o tiksliai kai kurie josios nariai. Reikia esą "skirti frakcijų nusistatymą nuo atskirų frakcijų narių nusistatymo."

Bet pirmuoju skaitymu balsuojant tą įstatymo sumanymą, visi krikščionys — visos trys jų frakcijos: krikščionys - demokratai, ukininkų sąjunga, federantai, ir kazokų atstovai balsavo už jį perdėm.

Šmulkščio užsigynimas reiškė klerikalinio bloko atakos nepasisekimą. Teko "strategiškai pasitraukti". Savivaldybės tapo paliktos, tik šiek-tiek sugadintos. Apskričių valdybų pirmininkais bus apskričių viršininkai. Viršininkus skiria valdžia, kuri dabar yra klerikalų rankose.

Naujas Vidaus Reikalų Ministeris, p. Z. Starkus, paskelbė savivaldybių rinkimus 19 d. rugsėjo.

Baisus žemės drebėjimas
Turkestane

40 suviršum žmonių užmušta,
3,100 namų sugriauta.

MASKVA, rugpj. 9. — "Rosta" pranešimu, Ferganos provincijoje, Turkestane, del žemės drebėjimo suviršum keturiasdešimt žmonių žuvę ir 3,100 namų esą sunaikinta. Be to dar 1,200 namų Ferganoje esą visai ar dalinai suardyta žemės nuo kalnų slinkimu. Pakrovsko miestely, kurs buvo katastrofos centras, iš 600 namų tik keturi išlikę sveiki.

LONDONAS, rugpj. 9. — Sovietų rusų delegacija Anglų-Rusų konferencijai, su p. Rakovskiu priešaky, šandie išvyko Maskvon, veždamos dvi vakar pasirašytas su anglais sutartis.

Herriot gavo kabineto
pritarimą

Francijos premjeras grįžta Londonan pilnai įgaliotas pasirašyti sutartį.

PARYŽIUS, rugpj. 10. — Francijos premjeras Herriot'as šandie vėl grįžta Londonan, pilnai įgaliotas pasirašyti sutartį, kurios sąlygomis bendrai pritaria tarptautinės konferencijos Londone dalyviai, ypač anglai ir amerikiečiai.

Kabinetas savo specialiaame susirinkime kaip vienu balsu pareiškė savo pritarimą premjero Herrioto ir jo kolegų darbams Londono reparačių konferencijai.

Kabineto posėdin buvo atvėjęs ir maršalas Foch. Po valandos jis betgi apėjo ministrų susirinkimą — labai blogame upe.

Ovacijos Herriot'ui Paryžiuje.

Kai premjeras Herriot'as su finansų ministru Clementel'iu ir karo ministru gen. Nollet'u vakar vakare sugrįžo iš Londono Paryžiuje, kad pristatyti respublikos prezidentui ir kabineto Ruho evakuavimo planus — tuos planus, nuo kurių gali priklausyti reparačių konferencijos pasisekimas, — stoty ir gatvėse iki Quai d'Orsay jį pasitiko minių minios žmonių, keldamos jam didžiausių avacijų ir šukaudamos: "Valio, Herriot'as!" "Tegyvuoja taika!" "Šalin Poincarė!" "Šalin Rubras!" Ta demonstracija parodo, kad premjero Herrioto politika turi didžiausio Francijos žmonių pritarimą.

Su dideliu vargu prasispraudamas pro minias premjeras nuvyko tiesiai į Quai d'Orsay, kur jis susitiko su visais ministrais ir maršalu Foch'u. Su pastaruoju premjeras turėjo privačią konferenciją, kuri tęsėsi apie pusvalandį. Po to jie nuvyko į Elysee rumus, kame respublikos prezidentas Doumergue laukė, kad tuojau pradėtų kabineto posėdį.

Posėdžiui pasibaigus apie 1:30 nakties buvo paskelbtas šitoks pranešimas:

"Ministerių taryba susipažinus su tuo, kas padaryta Londono konferencijoje, nutarė kaip vienu balsu duoti pilniausią aprobatą. Todel p. Herriot'as, p. Clementel'is ir gen. Nollet'as šandie (sekmadienį) išvažiuoja vėl Londonan."

Iš tarptautinės Londono
konferencijos

Pirmas protokolais vokiečių ir reparačių komisijos pasirašyta.

LONDONAS, rugpj. 9. — Vokiečių delegacija ir reparačių komisija šandie pasirašė pirmą iš trijų protokolų Dawes'o plano vykdymo reikalui.

Tuo dokumentu formaliai priimama Dawes'o planas, ir tuo pačiu reparačių komisija paluosuoja visą Vokiečių turtą, taip, kad jis galėtų būti kaip garantija proponuojamai Vokietijai paskolai.

Kitų dviejų protokolų vienas yra tarp santarvininkų ir Vokiečių valdžios, o kitas — susitarimas tarp pačių santarvės valstybių.

Pasirašytasai pirmasai protokolai turės galios pasirašius tik kitu du protokolus.

Šandie delegacijų lyderių konferencijoje pasikeista nuomonėmis militarinio Ruho evakuavimo. Ministeris pirmininkas MacDonaldas, sako, davęs premjerui Herriot'ui užtikrinimą, kad Britai neevakuosią Koelno srities, kol Vokietijai nebus išpildę Versalės sutarties sąlygų.

Pasitarimas del karo skolų. Premjeras Herriot'as šandie pranešė, kad esą galutinai nutarta laikyti neužilgo konferenciją tikslu pasifarti karo skolų klausimu. Kol kas nežinia, ar konferencija įvyks Londone, ar Paryžiuje. Nutarime šaukti karo skolų konferenciją Jungtinių Valstijų atstovai nedalyvaavo.

Baisi nelaimė kasyklose
Japonijoje

Gazams eksplodavus turbut žuvo 50 darbininkų.

TOKIO, Japonija, rugpj. 10. — Praeitą naktį įvyko baisi gazų eksplozija Irijama anglių kasyklose, Fukušima provincijoje. Eksplozijos vietoj dirbo penkiasdešimt darbininkų — jie turbut visi yra žuvę. Iki šiol išimta dešimt lavonų.

Nori sunaikinti Mariampolės
Realę Gimnaziją

Kaunas [L.Ž.]. — Švietimo Ministerija, kaip girdėti, nuo š. m. rugpjūčio mėn. 1 dienos atima Mariampolės Realinei gimnazijai skiriamą Valstybės pašalpą ir, jei Mokytojų Profesinė Sąjunga neras nuolatinio direktoriaus, skaitys gimnaziją nustojusią veikti.

NAPOLEONO LAISKŲ IR PA-
LAIKŲ "RADIMAS"

KLASTA
PRAGA, Čekoslovakija, rugpj. 9. — Andais paskelbta spaudoj naujiena apie suradimą Brune, Moravijoje, Napoleono Bonapartės laiskų ir kitokių palaikų — tuščia pasaka Leopoldas Bassano, buvusio Napoleono užsienio ministerio Bassano ainy, tar naujas Čekoslovakijos mokesnių suėmimo raštinė, pripažino policijai, kad jis tą pasaką pramaneis tyčia, norėdamas padumti akis sensacijai gaudantiems laikraštininkams ir tam tikriems politikieriams.

Pranas Kibartas
teismo ieškomas

Paleistas iš kalėjimo po \$10,000 kaucijos, kažin kur dingo.

CHICAGO, rugpj. 9. — Šandie prieš referee Harry A. Parkin turėjo įvykti tardymas Prano Kiborto bylos del bankrotavimo, bet kad jis teisme nepasirodė ir niekur jo negalėjo surasti, tai bylos klausymas teko atidėti iki pirmadienio, rugpjūčio 11.

Pranas Kibortas — žinomas kadaise Chicago lietuvių realiuose "veikėjas" — besiversdamas real estate bizniu pateko į federalinius ir valstijos teismus ir, pagaliau, kauntės kalėjimą. Praeitą savaitę jis buvo iš kalėjimo paleistas, profesiniam bondsmanui Abramui Kaplanui, 940 Maxwell st., sudėjus už jį 10,000 dolerių kaucijos. Dabar jo nesurandama, ir referee Parkin įspėjo Kaplaną, kaip Kiborto bondsmaną, kad jis jį surastų ir pirmadienį pristatytų teisman.

Be to teisėjas La Buy vakar vėl davė įsakymą suimti Kibortą ir pristatyti jį teisman antradienį, rugpjūčio 12. Prieš Kibortą yra kriminalių kaltinimų sąrašys su jo real estate operacijomis.

MacDonaldui nori suteikti
Nobelio premiją

Stokholmas. — Čia yra žinių, kad Danija siulanti Nobelio taikos premiją paskirti Anglų premjerui MacDonaldui.

BOLŠEVIKAI PERDIRBA
BIBLIOTEKAS

MASKVA. — Sovietų Rusų spaudoj pastaruoju laiku eina polemika, kai del tikslumo perdirbant ir popieri seniau išleisčių knygų. Kol buvo perdirbinėjamos vien bažnytinės knygos, tos polemikos veik nebuvo, bet dabar net komunistinė spaudoj ji ėmė kilti, nes jau pradėta vežti perdirbimui garsiųjų rusų rašytojų veikalai: Gorki, Čechov, Garšin, Korolenko ir kt.

Chicago ir apilinkė. — Federalis oro pranašas šiai dienai pranašauja: Niauokstosi, veikiausia bus lietaus; truputį šilčiau; vidutinis mainasis vėjas. Vakara temperatūra vidutina siekė 75° F. Šandie saulė teka 5:16, leidžiasi 8:00.

PINIGŲ KURSAS

Šeštadienį, rugpj. 9, užsienio pinigų ne mažiau kaip už \$25,000 dolerių bankų buvo skaitoma Amerikos pinigais šitaip:
Anglijos, 1 sv. sterlingų \$4.52
Belgijos, 100 frankų \$5.01
Danijos, 100 kronų \$16.25
Italijos, 100 lirų \$4.50
Prancijos, 100 frankų \$5.50
Norvegijos, 100 kronų \$13.95
Olandijos, 100 florinų \$38.94
Suomijos, 100 markių \$2.54
Švedijos, 100 kronų \$26.65
Šveicarijos, 100 frankų \$18.95

Bolševikų teismas pa-
smerkė Tolstojų

Maskvoj Lenino vardo kliube buvo teisiamas Levas Tolstojus del savo veikalų kenksmingumo. Kaltintojas buvo Lenino našlė, Krupskaja, o gynėjas — Lunačarskis. Nuspręsta, kad prieš 13 metų miręs dvarininkas, caro armijos karininkas L. Tolstojus rašęs kenksmingus, smulkiai buržuazinės pakraipos raštus ir todėl reikią:

1) Išimti iš visų bibliotekų kenksmingiausius jo veikalus: "Anna Karenina" ir "Voskresenie."
2) Perdirbti popierį, kuriam tie veikalai atspausdinti.
3) Sunaudoti tą popieri spaudinimui pasaulinės revoliucijos vadų veikalų: Lenino, Zinovjevo, Bucharino ir kt. [L.Ž.]

Sovietai cenzuruoja žinias
apie badą

MASKVA. — Politinis biuras išsuntinėjo visoms Sovietų Rusijos laikraščių redakcijoms įsakymą, kad visos korespondencijos apie sausmetį, derlių ir jo perspektyvas būtų siunčiamos į tuo reikalu suorganizuotą ekspertų komisiją, ir ateity tebus galima skelbti tik tos komisijos pranešimus.

PASIULYMAS ATNAUJINTI
LIETUVOS LENKŲ

VARSUVA. — Lenkų atstovas Paryžiuje p. Chlapovski spaudos žiniomis gavo diplomatinį patarimą, kur siuloma Lenkijai užmegsti su Lietuva konsularinius, diplomatinis ir prekybinius santykius Chlapovski Lenkų valdžios vardu atsakęs, kad Lenkija mielai sutiksianti su Lietuvos palankiais Lenkijai pasiūlymais.

SUDEGINO PRIEGLAUDĄ IR
PATI PASIKORĖ.

MANSFIELD, Ohio, rugpj. 9. — Praeitą naktį nudegė Richlando kauntės senelių prieglaudos dalis, kur įstaigos įnamiai miega. Ugnį žuvo ir dvi senutės. Prieglaudą padegė viena įnarių, neseniai jon patalpinta. Padegus, ji vienmarškinė pabėgo į netoli esantį miškelį ir pasikorė.

BRAZILIJOS FEDERALAI
MUSĄ REVOLIUCININKUS

SANTOS, Brazilija, rugpj. 9. — Oficialiais pranešimais Brazilijos federalės jėgos susirėmimo su revoliucininkais Sao Paulo valstijos gilumoj imančios jų pozicijas vieną po kitos. Revoliucininkai traukiasi šiaurvakarių pusėn, ant Matto Grosso miškų.

PROTESTUOJA PRIEŠ "AP-
SAUGOS DIENĄ"

CINCINNATI, Ohio, rugpj. 9. — Young People's Evangelical League laikomame čia savo kongrese priėmė rezoliuciją, kuria protestuoja prieš prezidento Coolidge'o paskelbtą "Apsaugos Dieną" ir karingas demonstracijas.

Klaipėdoj susekta
maišto samokslas

Vokiečių kryžininkai taikės sukilimu paskelbti freištatą. Samokslas vadai suimti

WASHINGTON, rugpjūčio 7. [Lietuvos Pasiuntinybė Amerikai]. (Paštu). — Klaipėdoje susekta samokslas sukilimo keliu paskelbti freištatą.

Maištininkų Komitetą sudarė vokiečiai, vadovaujant Rytprusių Hackenkreuzler'ų organizacijai. Samokslas vadai suimti ir eina tardymas.

Vailokačiai nemoka
Valstybei mokesnių

Kaunas [L.Ž.]. — Rimtose sferose kalbama, kad mokesnių inspekcija šiomis dienomis padarė šmidtto fabrike, prigulčiame Vailokačiams, reviziją. Esą surasta, kad ne tik mokesniai valstybės išduoti nesumokėti, bet ir šioms mokesnių patentas neišpirktas.

Kaip girdėt, už tą vyriausiam Kauno mokesnių inspektoriui p. Blaževičiui pasiulyta persikelti Biržų-Pasvalio inspektoriaus vieton. Vyriausiojo gi inspektoriui skiriamas p. Tulauskas, kuris, tikimasi, po pirmos pamokos žinos, kaip reikia elgtis.

Kviečia Lietuvą dalyvauti
tautų kongrese

Kaunas. — Tarptautinis Biuras prekyvimui moterimis ir vaikais panaikinti šaukia savo šeštą tarptautinį kongresą Graze, Austrijoje, š. m. rugsėjo 18, 19 ir 20 d.

Kongreso dienotvarkėje yra šie klausimai: 1) pornografiniai spaudos leidiniai; 2) emigracija; 3) siulomo uždraudimo samdyti svetimų kraštų moteris į vadinamus "toleruojamus namus" svarstymas; 4) moterų policininkės; ir 5) samdymas užsienio moterų teatrųse, kabaretuose ir tt. Tarptautinis Biuras oficialiai prašė Lietuvos vyriausybės pasiųsti atstovą Kongresan. Kongresas yra labai svarbus, nes prekyvimas moterimis ir vaikais yra vienas didžiausių šių dienų nenormalumų. Tautų Sąjunga kreipia domės į šį klausimą ir yra paskyrusi šiuo klausimu ekspertą į savo nuolatinę patariamąją komisiją.

Skaitykit ir platinkit
NAUJENAS

50 Centų

Už Telegrafines Pinigų Perlaidas

Kitur už tokias pat telegramas reikia mokėt nuo \$1.75 iki \$6, kuomet per Naujienas galima pasiųsti už 50 centų beveikint ar trumpas ar ilgas adresas, didelė ar mažą suma.

Jums dabar nėra reikalo laukti mėnesį laiko, kol Jus giminės paims pinigų, kad per Naujienas galima nusiųsti į 3 ar 4 dienas, ir sulig Lietuvos pašto greitumu yra pristatomi žmonėms į visus Lietuvos miestelius.

Naudokitės Naujienų Telegramais, nes tai yra pigus ir greičiausias pinigų siuntimo budas.

Kam pertoli nueiti į Naujienų vyriausią ofisą, tie gali induoti pinigų pasiuntimui telegramu Lietuvon Naujienų autorizuoties agentams:

BRIDGEPORT: AUŠRA: — 3210 South Halsted Street.

TOWN OF LAKE: BENOŠIAUS APTIEKA: 1616 West 47th Street.

ROSELAND: TUPIKAIČIO APTIEKA: 233 East 115th Street.

NAUJENOS

1739 So. Halsted St.,

Chicago, Ill.

NAUJIENOS

The Lithuanian Daily News
Published Daily Except Sunday
By The Lithuanian News Pub. Co., Inc.

Editor P. Strigaitis

1739 South Halsted Street
Chicago, Ill.
Telephone Roosevelt 8580

Subscription Rates:
\$8.00 per year in Canada.
\$7.00 per year outside of Chicago.
\$5.00 per year in Chicago.
5c per copy.

Entered as Second Class Matter
March 17th, 1914, at the Post Office
of Chicago, Ill., under the act of
March 2nd, 1879.

Naujienuos elne kasdien, (išskyrus)
sekmadienius. Leidžia Naujienuos
Bendrovė, 1739 So. Halsted St., Chicago,
Ill. — Telefonas: Roosevelt 8580.

Užsieniojimo kainos
Chicagoje — paštas
Metams \$8.00
Pusei metų 4.00
Trims mėnesiams 2.00
Dviem mėnesiams 1.50
Vienam mėnesiui .75

Chicagoje per neštotojus
Viena kopija 3c
Savaitė 18c
Mėnuo 75c

Užsieniojimo Valstijose, ne Chicagoje,
paštu
Metams \$7.00
Pusei metų 3.50
Trims mėnesiams 1.75
Dviem mėnesiams 1.25
Vienam mėnesiui .75

Lietuvon ir kitur užsieniojimo:
(Atpaiginata)
Metams \$8.00
Pusei metų 4.00
Trims mėnesiams 2.00
Dviem mėnesiams 1.50
Plinigus reikia siųsti pašto Money
Orderiu, kartu su užsakymu.

Lietuvos laikraščiai praneša, kad savivaldybių pakeitimo įstatymas, del kurio ejo tokia smarki kova tarp klerikalų ir progresyvių visuomenės, jau yra priimtas. Naujasis įstatymas palieka savivaldybes, kaip buvusias, tik su tuo pakeitimu, kad Apskričių Valdybos pirmininku bus apskrities viršininkas. Šis pakeitimas pablogina savivaldybes, bet nepanaikina.

Krikščionys demokratai norėjo savivaldybes apskrityse visai sugriauti. Tuo tikslu keletas krikščionių demokratų atstovų įteikė Seimui įstatymo projektą, kurį Seimas, prieš atostogą, priėmė pirmuoju skaitymu klerikalinio bloko balsais.

Einant tuo projektu, Apskričių Tarybas turėjo rinkti ne visi žmonės, bet Valsčių Tarybos. Taip sudarytoms Apskričių Taryboms turėjo būti paliktas tik patariamasis balsas. Jos turėjo būti tik kaip patariamoji komisija prie Apskričių Viršininko.

Viršininkus gi skiria centralinė valdžia.

Apskričių viršininkai turėjo būti perduotos visos Apskričių Valdybos teisės ir pareigos, o Apskričių Valdybos turėjo būti visai panaikintos.

Šitas biurokratiškas sumanymas išaukė didelį pasipiktinimą Lietuvoje. Socialdemokratai, valstiečiai liaudininkai ir kiti progresyviai žmonės ėmė kelti spaudoje ir susirinkimuose protestus. Ir tai, matoma, paveikė klerikalus.

Kai Seimas tapo sušauktas nepaprastose sesijon ir savivaldybių pakeitimo įstatymas pradėtas vėl svarstyti, tai kun. Šmulskytis krikščionių vardu pareiškė Seime, kad jų frakcija neimanti atsakomybės už projektą: ji patiekė aštuoni krikščionių bloko nariai, o ne visus blokas.

Biauriausius projekto paragrafus opozicijai pasisėkė "užmušti". Savivaldybės tapo išgelbėtos.

Kova del savivaldybių tuo, žinoma, dar nepasibaigė. Ji dabar persikels į pačias savivaldybes.

Pravedę tokį pakeitimą, kad Apskričių Valdybų pirmininkais bus Apskričių Viršininkai (gubernatoriai), klerikalai dabar turės svarbų atspirties punktą apskričių savivaldybėse. Jie stengsis Apskričių Viršininkų galią plėsti, o kitų Apskričių Valdybos narių kompetencijas siaurinti.

Šitoje kovoje klerikalai ieškos paramos ir pačiose apskrityse. Jiems bus svarbu pravesti kiek galint daugiau savo žmonių į Apskričių Tarybas.

Rugsėjo 19 — 20 d. įvyks savivaldybių tarybų rinkimai. Čia pasirodys, kiek šalininkų turi klerikalai Lietuvos valstijose ir apskrityse.

Apžvalga

BOLŠEVIKIŠKA "SARMATA".

"Laisvė" rašo, kad "Naujienuos" neturintys sarmatos, kadangi jos vieną dieną pasakė, jogei, Vokietijos socialistai prieš karą "beveik jokios įtakos neturėjo", o kitą dieną pasakė, kad jau prieš karą Vokietijos socialistai buvo taip galinai, jogei buvo galima tikėtis, kad artimoje ateityje jie "pašims viršų ant kaizerio valdžios ir ant buržuazijos."

Tai mat, girdi, kaip "Naujienuos" rašo: "vakar vienaip, šiandien kitaip".

Prieštaravimas, kurį "Laisvė" mėgina surasti "Naujienuose", yra paremtas falsifikacija. Paduodama ta, ką "Naujienuos" rašė "vakar", ji praleido du žodžius: "į valdžią".

"Naujienuos" buvo nurodžiusios, kad socialistai Vokietijoje (kaip ir kitose šalyse) prieš karą "neturėjo beveik jokios įtakos į valdžią". Todėl jie negalėjo tas valdžias sustabdyti nuo karo.

Vokietijoje socialistų įtaką į valdžią buvo dar mažesnė, negu Francijoje, Belgijoje arba Anglijoje, kadangi Vokietijos valdžia buvo despotiškesnė. Ji nebuvo atsakomąja parlamentui. Ministrų kabinetą skirdavo kaizeris, ir tik kaizeriui įsai duodavo atsakaitas iš savo darbų; turėti parlamento (reichstago) pasitikėjimą jam nereikėdavo.

Todėl, nežinant to, kad socialdemokratai 1912 metais buvo gavę keturis ir ketvirtadali milijonų balsų ir buvo pravedę reichstaga 110 atstovų ir buvo stipriausia frakcija reichstage, jie neturėjo jokios galimybės dalyvauti valdžios politikos nustatyme.

Taigi tas faktas, kad Vokietijos socialistai buvo galingi, nekelpia prieštarą tam faktui, kad jie neturėjo įtakos į valdžią.

Sarmatos, kaip matome, truksta pačiai "Laisvei", jeigu ji nesidrovi iškreipt "Naujienuos" žodžius ir paskui juos "kritikuot".

KANDIDATAI Į ROJŲ.

Tai dar biaurybės, tie Rusijos socialdemokratai — menševikai! Vienintelė pasaulyje "darbinikiška" sovietų valdžia uždraudė jiems organizuotis, konfiskavo jų laikraščius; sugrudo į kalėjimus, ištrėmė į Turkestano tyrus arba į Solovcho salas jų vadus, — o jie "nenori numirti ir gaila!"

Ažuot numirė arba įsirašė į

bolševikų žvalgybą, jie, svolačiai, išdriso padaryti užsienio savo partijos konferenciją ir priimt naują programą. To negana. Jie išdriso išleisti viešą pranešimą Rusijos ir kitų šalių darbininkams, kad vieninteliai proletariato vaduotojai, bolševikai, esą "mirtini Rusijos liaudies priešais!"

Už tokią menševikų drąsą "Laisvės" Bimba nutarė uždrožti jiems biznuz per apykaklę, ir parašė ve šą:

"Besinekučiuojant (minutoje konferencijoje), paaiškėjo, kad senųjų menševikų veteranų labai mažai belikę. Nauji svieto išvaduotojai užėmė jų vietas. O tie naujieji suplaukė iš eilių caro generolų, oficerių ir buvusiųjų judašimčių."

Bimba čia, žinoma, norėjo pasakyti, kad "caro generolai, oficeriai ir judašimčiai" suplaukė į Rusijos socialdemokratų partiją, vieton senųjų menševikų vadų, kuriuos išnaikino sovietų valdžia. Iš menševikų nieko kito ir tikėtis negalima.

Kas gali apie tai abejoti? Ta partija, kuri šiandien bolševikai žiauriausia persekioja; kurios kiekvienas narys šiandien gali veikti Rusijos teritorijoje, tik tai nuolatos statydamas pavojų savo gyvybę ir laisvę, — yra kaip tik tas magnitas, kuris traukia į save buvusiuosius caro tarnus!

Be abejonės! Nes kur gi tie nabagai, caro tarnai, pasidės? Eis į raudonąją armiją arba į bolševikų žvalgybą arba į komisarų, tai reikės "darbuotis" panašiai, kaip prie caro — šnipinė, gaudyt socialistus, imt kyšius, snukius daužyt mužikams ir t. t. Ar ne patogiau yra prisirašyt prie menševikų? Tuomet, kad bemaťant, patenkitenai, "kur Makaras veršų neginė", arba esi pastatytas prieš sienos — ir visi svieto rupeščiai pasibaigia.

Tavorščius Bimba, taip puikiai išaiškėjęs buvusiųjų caro generolų, oficerių ir judašimčių psikologiją, randa šiek-tiek keblumo tikrai viename punkte. Kam tie caro tarnai, suburbėjo į menševikų partiją, leido jai nutarti savo konferencijoje, jogei "darbininkų išganymas glaudė revoliuciniam marksizme"?

Prisirašyti prie menševikų reikiška jų beveik ta pati, ką nusipirkti bilietą į dangaus karalystę. Kam gi tuomet tie duriniai dar kalba apie darbininkų išganyimą? Reikėjo tiesiog pasakyti, kad jie nori "išganyti" save, o ne ką kitą — patekdamai, kaip galint greičiau, į aną svietą.

Šita gi "išganyma" teikia ne koks nors "revoliucinis marksizmas", bet — sovietų budelis! Menševikai todėl turėjo ne galvoti apie tai, kaip "prieiti prie Rusijos liaudies", bet parašyt atsisveikinimo manifestą ir nusipirkti "smertelnus marškininius".

Šitaip manydamas, tavorščius Bimba klysta, ir mes jam tuojau paaiškinsime jo klaidą. Tie žmonės, kurie rašosi prie menševikų partijos, žino labai gerai, koks išganymas jų laukia sovietų Rusijoje. Bet tai ne reikiška, kad jie atsisikiria nuo Rusijos liaudies. Anaiptol! Bolševikai per savo viešpatavimą laiką jau pasinėti į aną svietą daugiau kaip pusantro milijono žmonių (neskaitant tu, kurie numirė badu, nuo ligų ir t. t.). Taigi aišku, kad tie menševikai, kuriuos sovietų valdžia dar išvudys ateityje, danguje rās jau didelę dalį Rusijos liaudies — daug didesnę, negu visas komunistų internacionalas. Tuo būdu jie visgi "prieis prie liaudies!"

POINCARÉ JAU ISTOJO.

"Sandara" mano, kad kapitalo ekspansija (plėtimasi), kapitalistų konkurencija ir varžytinės del rinkų, žodžiu — kapitalizmo sistema, nėra karų priežastis. Ir pašalinimui karo pavojus visai nereikia kovoti prieš kapitalizmą. Reikia tik tai veiko:

"...Kaip lietuviai susipras ir įstos į Sandarą, o kitų tautų darbininkai į Sandarai panašias organizacijas, tada karų nebebus."

Sandara yra tautininkų organizacija, kuri augščiaus už viską stato "tautą" (žinoma, savąją) ir didžiausiu savo priešu laiko internacionalizmą.

Panašų jai organizacijų svietė netrūksta. Viena jų, pav. yra tautinis blokas Francijoje, kuriam vadovauja Poincarė. Mums tečiaus dar neteko girdėti tokios nuomonės, kad tokie elementai, kaip tas francūzų tautininkas, gali pašalinti karą. Jie iki šiol pasirodė, kaip didžiausi karo kurstytojai.

Klerikalai Puola Mariampolės Realę Gimnaziją

Štai kas rašoma "Liet. Ž." apie klerikaliskos švietimo Ministerijos pasiryžimą pasmaugti Mariampolės Realę Gimnaziją:

Kad visoj Lietuvoj viešpatuoja tamsioji politinė klerikalų reakcijos naktis, tai žinoma.

Pastaruoju laiku net akli matyt, kad klerikalų savalei ir grovimo instinktui šelstant, jau beveik nebegalimas joks tikros kultūros ir švietimo darbas.

Kunigai klerikalai guja pažangiuosius mokytojus, varo juos iš mokyklų, seka juos kaip reakcijos žvalgybininkai, kursto prieš liaudies mokytojus tamsius sodiečius tėvus ir tt. Tuo pačiu laiku, anot d-r'o Šliupo, "Romos krokodiliai" gamina visokių "Freiburgo daktarus", lyg garinius viščiukus, kuria tėvų Marijonų ir "jeziutų" gimnazijas ir mokytojų seminarijas, kad išauklėjus pakankamą davatkų ir davatkynų skaičių, pakeisti jais tikruosius liaudies švietėjus.

Jie ruošia liaudžiai ir jaunimui dvasios inkvizicijos lauzus...

Kuo toliau — tuo vis labiau Lietuvos mokykla paverčiama į kalėjimą ir vienuolyną. Iš josios vejamas laisvas mokslo žodis ir į moksleivių galvas kemsamas įvairiausias klerikalinis ir monarkinis šlamštis.

Lietuvos klerikalai, "kaip velniai kryžiams", bijo laisvosios mokyklos ir pažangiojo mokytojo.

Šiaulių kunigai, Bistros ministerijos padėdami, "išėdė" iš Šiaulių gimnazijos d-rą Šliupą už jo tariamąją "bedievybę".

Ar kunigams ir jų sebrams buvo reikalingas senas, visuomenės veikėjas! Ne. Jiems geriau tiktų koks kalėjimo viršininkas.

Juk vienos vidurinės mokyklos vedėjų p. Bistras paskyrė b. Kauno sunkiųjų darbų kalėjimo viršininką.

Tokia kalėjimo dvasia ir papročiai klerikalams geri. Tai ne kokio nors Šliupo "bedievybė".

Toje gi pačioje mokykloje vedėjas, gavęs pastorio skundą, buk vienas mokytojų, dėstydamas istorijos pamoką, "be priederamos pagarbos" atsiliepė apie Liuterį.

Tas mokytojas visos klasės akivaizdoje buvęs verčiamas pripažinti savo klaidą.

"L. Ž." 137 Nr. įdėtas įdomus dokumentas, rodantis, jog kai kurių gimnazijų kapelionai eina laisvatorių žvalgybininkų (o gal ir "etatinų"? Sp.) pareigas.

Ardydami ir griaudami kultūrą ir švietimą, klerikalai visą laiką galanda savo dantis prieš Mariampolės Realę gimnaziją.

Kas dorų žmonių nežinojimo musų paniuraus gyvenimo dienomis, kada jaučiama didžiausia tikros inteligentijos stoka, kada "katalikišnieji" Ciferkinai ir Kuteikiniai turi tikslą pagaminti mums Mitrofanus, davatkas, "škaplerninkus" ir "golo-votapius" — Mariampolės Realę gimnaziją buvo toji jaunimo mokykla, į kurią rimčiau galima buvo žiūrėti.

Ir mokytojų sastatas, ir mokslo dėstymas, ir auklėjimo sistema — artimesnė kultūros ir XX amžiaus reikalavimams.

Patys gimnazijos auklėtiniai atrodė lyg šviesniais, buvo daugiau išsilavinę ir rimtesni už kitų gimnazijų mokinius. Be tam tikros mokslo žinių sumos

kā stato "tautą" (žinoma, savąją) ir didžiausiu savo priešu laiko internacionalizmą.

Panašų jai organizacijų svietė netrūksta. Viena jų, pav. yra tautinis blokas Francijoje, kuriam vadovauja Poincarė. Mums tečiaus dar neteko girdėti tokios nuomonės, kad tokie elementai, kaip tas francūzų tautininkas, gali pašalinti karą. Jie iki šiol pasirodė, kaip didžiausi karo kurstytojai.

—Mariampolės Realinės gimnazijos mokytojai mokėjo įkvėpti savo mokinius inteligentingumą, kuo jie ir išiskirdavo iš kitų moksleivių tarpo.

Mariampolės Realinė gimnazija buvo pirmoji ir vienintelė, kuri ejo naujuoju demokratinės mokyklos taku, o nemedžiojo supelėjusius caro Rusijos gimnazijų mokymo ir auklėjimo metodus, atnešusius tiek žalos tai pačiai Rusijai.

Moksleivių savystovumas, savystovus tvarkymosi būdai, savivaldybė, keliantieji jų etinį ir kultūrinį išpausnį — tai M. R. gimnazijos auklėjimo ir jaunimo samoningumo sistema.

Mariampolės Realinės gimnazijos uždavinys — duoti Lietuvai inteligentinį jaunimą, Respublikos piliečius, o ne ponaičius, kurie gėdyjasi jų pačių tėvų "sermėgos". Iš Mariampolės gimnazijos sienų turėjo išeiti jaunimas, visapusiai pasiryžęs aukštąjį mokslą eiti, o ne "buržai", kurie ištrūkę iš gimnazijos — vienuolyno besisukančia nuo "gryno oro" galva, bet menkai išaugusiais smagenimis — tiesiai šoka... "prie deguto" iškabų murzinti. Baigusių Mariampolės Realinę gimnaziją moksleivių pasirodymai mokslo žvilgsniu konstantavusi ir pati švietimo ministerija, leisdamas kai kuriems-ioms mokytojų vidurinėse ir aukštesnėse mokyklose.

Be prievartos, "be lazdos", be jokių žeminančių moksleivio asmenybės ir tvirkinančių jų sielą baudymų M. R. gimnazijos pedagogai mokėjo "priversti" mokyti ir turėti žinių.

Tuo atžvilgiu M. R. gimnazija buvo pavyzdžiui visai Lietuvai. Patys M. R. gimnazijos pedagogai patvirtins, kad gimnazijos moksleivių tarpe nebuvo vietos nei klerikalinės nei tautinės neapykantos dvasiai.

Tuo gimnazijos vedėjai tik galė didžiulius. Tai yra jų kultūrinis ir moralinis nuopelnas.

M. R. gimnazijoje nebuvo nė moksleivių nusizudymų iš priešasties "gyvenimo" nusivylimų, nebuvo ir "laisvosios meilės" ratelių, kaip kad tas turėjo vietos kitur klerikalų vedamose gimn. M. R. gimnazijos atmosferą negimdė pesimizmo dvasios ir negangrenavo jaunųjų sielų gyvenimo šiukšlėmis.

Visa savo širdimi neapkenčė klerikalai Mariampolės Realę gimnaziją. Kiek apie ją buvo pripasakota nebutų dalykų, kiek išlieta lupų ir plunksnos šmeižto, kad diskredituoti ją plačiųjų sluogsnų akyse. Kiek agitatoriai, kad tėvai neleistų vaikų į "bedievių" mokyklą, kur, girdi, jie "moksia" ir "pašituvauti".

Tiesa, vienas tų krikščionių šmeižikų Bičunas užspėmė už šmeižtą tris mėnesius kalėjimo, bet daugelis šmeižikų liko neužatpauoduoti.

Krikščioniškoji švietimo ministerija iš savo pusės trukdė gimnazijos darbą. Gimnazijos direktorius priverstas buvo pašalinti, sąryšį su iškeltąja prieš gimnaziją "žvalgybinikiška" byla.

Gimnazija buvo išplėsta iš i-kurusių ją mokytojų būrelio rankų.

Vargais negalais švietimo ministerija davė Profesinei Mokytojų Sąjungai sutikimą perimti Mariampolės gimnazijos laikymą tačiau nesiliovė budgįsi

klerikalizmo reikalų sargyboje.

Ir štai Lietuvos Mokytojų Profesinė Sąjunga š. m. 10 VI. gavo iš švietimo Ministerijos raštą Nr. 4891, kuriame sakoma:

"Nuo pat įsikurimo Mariampolės realinės gimnazijos joje išgyveno skirtinga nuo kitų gimnazijų auklėjimo sistema ir susidarė ypatinga nesveika atmosfera. Ne vieną sykį įvykusieji areštai mokinių, įtarimų priešvalstybiniame veikime, jų dalyvavimas komunistų demonstracijose, įsikurimas gimnazijos sienose komunistinės moksleivių kuopelės, ir pagaliau buvusios tos gimnazijos mokinio Aleksos pasirodysieji spaudoj raštai parodė, kad šioji atmosfera neduodavo tinkamo atsparemo įvairiai priešvalstybinei agitacijai..."

Toliau nurodoma, jog gimnazijai pertvarkyti ir reformuoti "sveikais auklėjimo pamatais" švietimo Ministerija leidsi Profesinei Mokytojų Sąjungai ją perimti, bet suprask, iš to nieko gero neišėjo. Ir "gimnazijos reforma švietimo Ministerijos pageidaujamoje kryptyje neįvyko" ir laikinas gimnazijos direktorius turi "pagrindinį užsiėmimą advokaturą" ir, reiškia, neturi laiko "reformuoti gimnaziją", ir, horribile dictu! "kaip matyti iš p. Vidaus Reikalų Ministerio rašto „komunistinė moksleivių kuopelė dar tebeveikia". Be to dar neseniai "vėl buvo įvykęs areštats vieno mokinio, sumintojo lipdant komunistų proklamaciją..."

Delfo, girdi Ministerija ir "yra nusistatęsi nuo ateinančių 1924—25 metų pradžios perimti ją valdžios laikymui" ir prašo pristatyti išdėto lėšomis įgyto inventoriaus sąrašą...

Čia viskas aišku. švietimo Ministerija "nusistatęsi" įvesti Mariampolės Realinę gimnaziją "sveiką atmosferą" ir pastarąją "suvalstybinti", arba, teisingiau sakant, subiuokratininti ir suklerikalinti.

Aplinkrašči pasirašęs aukštesniųjų mokyklų departamento direktorius p. Volodka. Tas taip pat budina aplinkraščio "starių rusų duch" svetimą valstiečių krašto demokratinei dvasiai.

Aplinkrašči kaltina M. R. gimnazijos "skirtingą nuo kitų atmosferą", kuri pagimdžiusi ir komunistus moksleivius ir neparodžius tinkamo atsparemo "priešvalstybinei agitacijai".

Reikia būti narviam žmogui, kad manyti, jog M. R. gimnazijos atmosfera buvo palankesnė moksleivių "komunistinimui", negu kitų gimnazijų. Aplinkraščio autoriai pamiršo vieną dalyką, kad tariamojo, "komunizmo" tėvynė yra Rusija, kurioje savo laiku kaip tik nebuvo M. R. gimnazijos atmosferos, o viešpatavo kitokia labai panaši į "kitų gimnazijų" atmosferą. Kodel gi "komunizmas" negimė Anglijoje, kur ir šalis ir mokykla visai laisvi, kur tuo žvilgsniu visuomet viešpatavo "kerensčina"?

Reikėtų aiškiau pasakyti pasileptą aplinkrašči mintį, būtent: "M. R. gimnazijoje mokytojai pataikavo, o gal ir platino "komunizmą". Tada tai būtų aiškiausioji neteisėybė ir nesamone.

M. R. gimn. p-gų akademizmas santykiuose su moksleiviais visiems žinomas. Toji gi atmosfera, kurią švietimo ministerija per p. Volodką nusistatęsi įvesti, labai dažnai atsitolima, nuo gryno akademizmo ir visuomet turi tam tikrą politikos pobūdį. Logingai mąstant, ji sudaro geresnę dirvą "komunizmui". Lai aplinkraščio autoriai pasiskaitys komunistų raštus, jie persitikrins šių žodžių teisybę.

Iš kur gi aplinkraščio autoriai žino, kad kitose gimnazijose yra mažiau "komunistų"?

Gal medžiagos suteikė Aleksos išpažintis ar suėmimas mokinio, "lipdžiusio komunistų proklamaciją". I Aleksos "išpažintis" reikėtų pažūrėti blaiviau, kad suprastų, jog ji negali būti medžiaga kokioms nors tikroms išvadoms daryti. Tragingoje

Aleksos istorijoje daug kas dar yra neaiškus. I nurodymus i Aleksą, kiek tas liečia M. R. gimnazijos atmosferą — reikia žiūrėti kritiškai ir labai kritiškai. Mokinio gi suėmimas nie nieko naujo neduoda. Visa nelaimė, kad prieuolamai "nutvertas" proklamacijąs lipdant (ir čia dar klausimas Sp) Realinės gimnazijos mokinys. Tuojau kaltinama gimnazijos atmosfera. Jei tas atsitiktų su kitos gimnazijos mokiniu — tai, žinoma, kaltinti tosios gimnazijos atmosferą nekam neateitų ir į galvą. Juk, rados, toje pačioje Mariampolėje, gimnazijoje, kur nėra "skirtingos" atmosferos, buta vieno įvykio iš "pikantiųjų romanų srities", užsibaičiusio pas taikos teisėją. Kodel gi nekaltinama už tai "atmosferą", nors šiame atveju ji gal ir buvo "neatspari" priešetiniam pasielgimui?

Aplinkraščio motyvacija negali pridengti aiškaus noro "likviduoti" M. R. gimnaziją, nes ji turi prasmės tik kaip tokia, o ne "suvalstybinta", kai jos direktorium taps koks kunigas, arba katorginio kalėjimo viršininkas!

Savivaldybės "likviduotos", Seimo Statuto keitimais pakeista Lietuvos konstitucija. Seimė redakcinėmis "pataisomis", keičiami, atmainomi įstatymai...

Kur čia išliks gyva kokia tai pažangioji M. R. gimnazija! Čia krikščioniškasis Babiliono bokšto statymas... Bedlamas! Niekas nežino, ką jie dar pridarys su tai nelaiminga Lietuva, kai Dievas "sumaisė jų kalbas"...

ir "protus"...

Jie mokės "reformuoti" M. R. gimnaziją taisy pačiais pamatais, kaip kad kun. Alšauskas trėmimo laikais "reformavo" Voronežo lietuvių gimnaziją, varinėdamas moksleivius "devynius kartus melstis". O ar buvo tuo paruoštas tam tikras "atsparumas" prieš klerikalinei agitacijai? Lai krikščioniškiesiems reformatoriai pasiklausą tą patį kun. Alšauską, kaip jis nelaukdamas savo darbo vaisių, pragai pasi-taikius, išdumė iš Rusijos į okupuotąją Lietuvą...

Mariampolės Realinė gimnazija gyvena sunkias dienas. Dar neseniai sukako penki metai jos aukštai kultūringo darbo. Visa pažangioji visuomenė per savo atstovus sveikina M. R. gimnaziją. Visi žadėjo remti ją kovoje su klerikalizmo puolimu.

Atėjo laikas išpildyti pasižadėjimą.

Pažangioji visuomenė turi griežtai protestuoti prieš M. R. gimnazijos grovimą ir nedaleisti, kad nuo jaunimo švyturio liktų tik vienos škeveldros.

Gana pagaliau, tylėti ir ramiai žiūrėti i klerikalų darbus.

Lietuvos liaudies kelias dar tebėra nuklotas dygliais, o klerikalai, ardydami ir dezorganizuojaami krašto kultūrą, veda jį į pražūtį.

To neturi būti.

Jei klerikalija, "nusistatęsi" viską griauti — tai visi dori žmonės turi nusistatyti to ne-leisti daryti.—Sp.

LENKŲ MELŲ MELAI

Varšava [LŽ].— Lenkų spaudos pranešimu, lenkų lietuvių pasieny esą ramu. Partizanų gauja esą panaikinta Utenoje, o jos dalyviai priskirti prie viešųjų darbų. Esą ties Ukmergėje Lietuvos valdžia suėmusi tris partizanų vadus. Pasienio lietuvių valdžia elgiantis gerai, kas reikią, kad Lietuvos vyriausybė pamainiusi iškilią politiką kaimyninių santykių atžvilgiu.

Nenorėdami — žinoma su tikslu — prisipažinti, kad jų spaudoj skelbtos žinios apie lietuvių pasirošimus puliti Lenkiją buvo gryni šmeižtai, dabar nori ir vėl melu išaiškinti. Kai del taikingų Lietuvos nusistatymų kaimynų atžvilgiu neįvyko. Karščiausi "unijos" šalininkai pagaliau gali įsitikinti, kad lietuvių tauta Vilniaus niekada neišsivadės!

Iš Vilniaus Lietuvių Gyvenimo

[Musų specialio koresp. pranešimas]

Vilniuje dar gyvuoja draugija "Rytas". Ši draugija yra viena iš svarbiausių Vilniaus krašte, nes jos žinioje yra visos šio krašto mokyklos, pradedant Vytauto gimnazija ir mokytojų seminarija ir baigiant liaudies mokyklomis. O liaudies lietuvių mokyklų Vilnijoje yra gan daug. Jų skaičius dar žymiai padidėjęs, jei ne įvairios kliutys. "Ryto" draugija rūpinasi išgauti leidimus iš Lenkų valdžios visoms šio krašto lietuvių mokykloms, ji taip pat duoda lėšas. "Ryto" draugijos valdyba susideda iš kelių kunigų ir didesnio skaičiaus sveikųjų. Daugiausia šitako šioj draugijoj turi kunigai, teisingiau, jos pirmininkas kun. P. Kraujalis. Tai yra todėl, kad kiti "Ryto" valdybos nariai, išskyrus posėdžių lankymą, beveik niekuo prie šios draugijos veikimo ne prisideda. O darbo yra daug daugiau be posėdžių ir, reikiai pripažinti, darbas ne smagiausias. Visokios švietimo valdžios priekabės, tardymai, bylos — vis tai dalykai ne malonūs, kurių kiekvienas stengiasi išvengti. Kadangi "Ryto" reikalais rūpinasi beveik išimtinai jo pirmininkas kun. K., tai jam ir tenka daugiausia iš lenkų valdžios, ko, žinoma, kiti jam ne pavydi. "Ryto" veikimui galima būtų šis tas užmesti, bet atsiminus sąlygas, kokiose teska dirbti, priešinai tylėti. Kas kaltas, jei šioj svarbioj draugijoj dabartinės sąlygos niekaip nenori dirbti ir jei visa atsakomybė suversta ant vieno žmogaus.

Vilniaus lietuviai turi savo klubą. Klubas būna randasi taip pat laikinasis Komitetas ir valgykla. Klubas turi nedidelį savo knygynėlį, kuriuo vargiai kas besinaudoja, taip pat laikraščių galima pasiskaityti. Bufeto ir sveiginamųjų gėralų nėra. Teisybę pasakius, mažai kas į klubą tesilanko. Jei bent subatomis užėina vienas kitas žmogus, bet ir tai ne visuomet. Užtat pietų metu būna didesnis judėjimas, nes tada visiems ne klubo nariams galima gauti pigius pietus. Todel daugelis jį vadina ne klubą, bet lietuvių valgyklą. Klįjantai daugiausia lenkai, neturintys studentai ir smulkūs valdininkai. Žiemos metu klubas retkarčiais surengia savo nariams ir šiaip svečiams pasilinksminimo vakarėlius. Tada bent didesnis lietuvių skaičius susirenka ir smagiai pasikalba apie įvairius dalykus ir apie savo vargus. Sugyvenimas pavyzdingas. Intelektualus, darbininkas, kunigas, visi sugyvena kogeriausiai ir jokio išdidumo nesimato. Ne taip buvo prieš karą. Matyti, bendras vargas visus sluoksnius padarė draugais. Jei ne klubas, tai ir progos nebūtų susieji didesniam lietuvių būreliui, nes visi vilniečiai iškriko, kaip Samuolio bitės, ir kiekvienas gyvena tik-tai savaimi. Bet tai ir ne nuostabu. Beveik kiekvienas iš musiečių turi daugybę visokių nemalonumų ir rūpestių, o pa-našiam upe žmogus ne ieško draugijos, bet šalinasi nuo žmonių. Tokia jau kiekvieno žmogaus psichologija.

Šiaip taip laikosi Vilniuje dar lietuvių Mokslo Draugija. Bet kadangi žymi dalis veiklesniųjų jos narių apleido Vilnį, tai ir Mokslo Draugija didesnio gyvumo neparodo. Pasitenkina metiniais suvažiavimais, laike kurių būna po keleto referatų. Daugiausia Mokslo Draugijoj darbuojasi jos įkurėjas D. ras J. Basanavičius. 1920 ir 1921 metais lietuvių Mokslo Draugija Vilniuje atliko didelį ir svarbų darbą: išleido daug įvairių mokslo vadovėlių. Tada dar beveik jokių mokslo vadovėlių nebuvo, ypač vidurinės mokyklos

jų neturėjo ir naudojosi arba rusiškais vadovėliais, arba stačiai diktavodavo mokiniams. Jei ne Mokslo Draugija tai kasžin ar ligi šiolei būtų turėjusios lietuvių mokyklos vadovėlius. Vadovėlių leidimo sumanymas ir įvykinimas yra daugiausia p. Mykolo Biržiškos nuopelnas. Vadovėlių leidimas yra ne tik nau-dingas, bet ir pelningas, ir žymiai galėjo prisidėti prie Mokslo draugijos finansų pataisymo. Dėja, išėjo kitaip. Kadangi Mokslo draugija neturi savo knygyn-provincijoj, tai ir savo leidinių patį platinti negalėjo. Priešio leidinius atiduoti komisai "Svyturio" B-vei žinoma, nuleidžiant didelį nuostimtį. Gil "Svyturio" B-vės skyrus Vilniuje susilukvidavo ir persikėlė Kaunan, žinoma, su Mokslo Draugijos knygomis ir sąskaitų ne apmokėjęs. Iš to Mokslo Draugija turi didžiausių nuostolių ir priversta atsakyti nuo knygų leidimo del lėšų stokos. Teisybės Mokslo Draugija turi didelį pluoštą sąskaitų, kurias privalo apmokėti "Svyturio" B-vė, bet jau seniai nustojusia vertės valiuta. Pirmiau ta suma būtų išnešusi tukstančius dolerių, o dabar vargu beiešneš 50 centų. Žinoma, galima būtų tas klausimas teisingai išspręsti, jei valstybė būtų gera tvarka ir jei "Svyturio" B-vės šulams netrukėtų geros valios. Bet kadangi Apveizda ne apdovanojo to-mis geradėjystėmis nei vienu nei kitu, tai sunku tikėtis teisingo klausimo išrišimo. Išena taip, kad Mokslo Draugija pasėjo, o "Svyturys" derlių suvalė... Tokia jau pirklių etika.

Dabar leidimo darbas Vilniuje beveik visiškai sustojo. Šlapelienės knygynas šį tą išleido prieš karą, bet dabar nieko nebeleidžia. Apskritai, tas knygynas dabar daugiau verčiasi senų pasto markučių pardavinėjimu, negu knygų. Teisybė, paskutiniu laiku išėjo pora vadovėlių, būtent Zajanškiausko "Lietuvių literatūros vadovėlis, Stankevičiaus "Biologijos vadovėlis" ir Skrudžio Atsiminimai. Be to, Dras J. Šlapelis labai nereguliariai leidžia savo "Žodyną" atskirais sąsiuviniais. Tai galima askinti tuo, kad paskutiniu laiku spauda Vilniuje labai pa-brango, taip kad leidėjams daug yra riziko.—Is. Av.

Vilnius, 24-VII-24.

Gimimai pasidaugino.

Sveikatos departamentas paskelbė, kad šiemet Chicagoje buvo daugiau gimimų, negu tuo pačiu laiku pernai, taip jau sumažėjo mirtingumas. Pernai 17 mėnesius buvo 32,644 gimimai ir 21,082 mirimai. Šiemet gi 17 mėn. buvo 35,171 gimimai ir 20,234 mirimai.

Sveikatos departamentas paskelbė, kad šiemet Chicagoje buvo daugiau gimimų, negu tuo pačiu laiku pernai, taip jau sumažėjo mirtingumas. Pernai 17 mėnesius buvo 32,644 gimimai ir 21,082 mirimai. Šiemet gi 17 mėn. buvo 35,171 gimimai ir 20,234 mirimai.

Sveikatos departamentas paskelbė, kad šiemet Chicagoje buvo daugiau gimimų, negu tuo pačiu laiku pernai, taip jau sumažėjo mirtingumas. Pernai 17 mėnesius buvo 32,644 gimimai ir 21,082 mirimai. Šiemet gi 17 mėn. buvo 35,171 gimimai ir 20,234 mirimai.

Sveikatos departamentas paskelbė, kad šiemet Chicagoje buvo daugiau gimimų, negu tuo pačiu laiku pernai, taip jau sumažėjo mirtingumas. Pernai 17 mėnesius buvo 32,644 gimimai ir 21,082 mirimai. Šiemet gi 17 mėn. buvo 35,171 gimimai ir 20,234 mirimai.

Kas Dedasi Lietuvoj

JONISKIS

Vidur. m.-los ekskursija Rigon
paskelbta birž. 26 d. (o birž. 21 d. užsibaigė mokslo metai). Ekskursantai susirinko anksti rytą stotyje. Gražus buvo rytas — padangėje pluduriavo pilki debesėliai, mažas vakarų vejelis kedeno plaukus, o rytuose iš už tolimo miško dideliu raudonu ratu saulutė tekėjo. Sušvilpė traukiny ir dundėdamas pradėjo bėgti Rigos link. Po 4 valandų pasiekė Riga, ir apsisotom didelėje mokykloj, kame buvo visi patogumai. Papusręčius, tos m.-los direktorius vedė mus ap-rodinėti miestą. Pirmiausiai ap-lankėm įvairius muziejus, Ver-mano parką, karaliaus sodną, katalikų bažnyčias ir daug kit-ko. Su miestu šiek tiek susipa-žinę važiojome traukiniu į pa-jurį. Privaziavus Boldurą pradė-jom lyti, gi nuvykę paskirton vie-tūn radom saulutę kuopuikiau-siai šviečiant. Musų mokiniai buvo kuolinksmijausi. Is ten traukėm į Majoringofą. Paga-liau, aplankė pajurį, grįžome, o ant ryto važiojome garlaivių į Miligrabinį. Čia vėl įspūdžių naujų prisirinkome. Bet svar-biausia buvo tai "Abstinenty-namas". Jis statytas visno ab-stinento gercog. Jis buvęs la-bai mielaširdingas, geras ir prie-lankus. Statė tą namą abstinen-

tams. Namas yra vien iš ak-mens ir geležies (apart durų ir langų). Gercogo žodžiai: kaip tvirtas tas namas, tebuna taip tvirta abstinencija. Apvaikščio-ję visą grįžome namon. 29 d. sustojome Mintaujoj. Čia vėl ap-žiūrėjome visą, bet svarbiausia buvo plaukiojimas valtimis Lie-lupė.

Pagaliau 3 val. rytą grįžom į Joniškį. Kelionė pasiliks visų atmintyje.

Svajoklis.

K. JURGELIONIS ADVOKATAS

1720 West Chicago Ave.

Tel. Haymarket 1105

Veda bylas visuose teismuose. Bendrovių teisės ir real estate — specialybė.

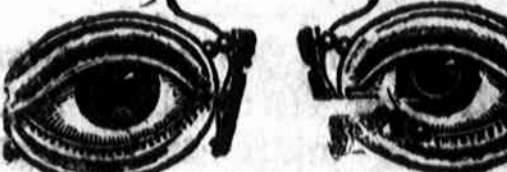
WILSONS Fashion SHOE STORE

3235 S. Halsted St.

Vien tik Lietuvių krautuvė

DR. VAITUSH, O. D.

Lietuviai Akis Specialistas

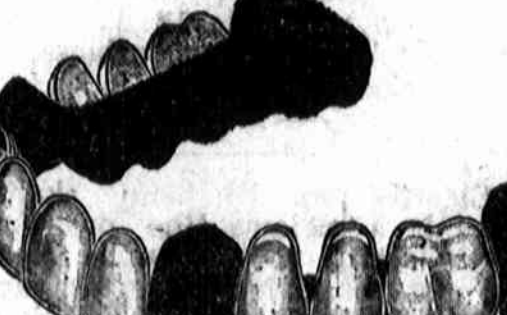

Palengvins akių įtempimą, kuris esti, priežastimi galvos skaudėjimo, sveikimo akių aptemimo nervuotumo skaudamą akių karščių atitaiso kreivas akis, nuima kataraktas, atitai-so trumparegystę ir toliaregystę. Pri-renka teisingai akinus. Visuose at-sitikimuose egzaminavimas daromas su elektra parodančia mažiausias klaidas. Specialė atyda atkreipiamas į mokyklos vaikus.

Val.: 10 iki 8 v. Ned. 10 iki 1 p. p.

1545 West 47th St.

Phone Boulevard 7589

Lietuvių Dentistas patar-naus geriau

Traukimas dantų be skausmo Bridge geriausio aukso. Su mūsų pletom galima valgyti kiekiausia ma-stą. Garantuojame visą savo darbą, b žemas mūsų kainas. Sargykite savi-dantis, kad nekentyt jūsų sveikatai.

1545 West 47th Street,

Netoli Ashland Ave.

Akinių pritaikymo mene 20 metų prityrimo

Ar jums skauda galvą?
Ar jums akys ašaroja?
Ar yra uždegtos?
Deginas ar nieži?
Ar skaitant akys greit pavargsta?
Ar kvailsta galva?
Ar matote kaip ir plunkandūs tai-kus
Ar atmintis po truputį mažėja?
Ar akys opios šviesai?
Ar jaučiate kaip ir smiltis akys?
Ar yra balta dėmė ant vokų?
Ar turite kataraktą?
Ar turi žvairas akis?

John J. Smetona
AKINIŲ SPECIALISTAS
1801 S. Ashland Ave.,
Kampus 18 gatvės

Ant trečio aukšto virš Platto ap-tiekos, ymburiai 14, 15, 16 ir 17.
Valandos nuo 9 ryto iki 9 vakaro.
Nedėlioje neprimanu ligonių

Tel. Lafayette 4223
Plumbing, Heating
Kaiko lietuvius, lietuviams visados patarnauja juogeriausiai
M. Yuska
3228 W. 38th St., Chicago, Ill.

NORĖDAMI PIRKTI, PARDOUTI AR MA-NTYTI VISADOS KREPKITES PAS MUS. TĄS JUMS BUS ANT NAUDOS.

S. L. FABIANAS CO.

809 W. 35th St., Chicago
Tel. Boulevard 0611 ir 0774
PADAROM PIRKIMO IR PAR-DAVIMO RASTUS.
Pasekmingai siunčiam pinigų ir Parduodam Laivakortes.

K. GUGIS ADVOKATAS

Miesto ofisai

127 N. Dearborn St., Room 1111-12

Tel. Central 4411. Val. nuo 9-6

Gyvenimo vieta:

3235 S. Halsted St.

Tel. Boulevard 1310

Valandos: nuo 6 iki 8 v. v. kiek-

vieng vakarą, išskyrus ketvergą.

Nedėliomis nuo 9 iki 12 ryto.

A. A. OLIS ADVOKATAS

11 S. La Salle St., Room 2001

Tel. Randolph 1034 — Val. nuo 9-6

Vakarais

3301 S. Halsted St. Tel. Blvd. 6705

6-8 v. v. apart Panedėlio ir

Pėtnyčios.

JOHN KUCHINSKAS LIETUVIS ADVOKATAS

2221 W. 22nd St., arti Leavitt St.

Telephone Canal 2552

Valandos: 9 ryto iki 9 vakare. Se-

redoj ir Pėtnyčioj nuo 9 r. iki 6 v.

Veda visokias bylas visuose teis-

muose. Egzaminuoja Abstraktus ir

padirba visokius Dokumentus, per-

kanta arba parodant Lotus, Namus,

Farmas ir Biznius. Skoli-

na Pinigus ant pirmo morgičiaus

lengvomis išlygomis.

JOHN I. BAGDZIUNAS ADVOKATAS

Veda bylas visuose Teismuose. Egzam-

nuoja Abstraktus, Padirba pirkimo ir

pardavimo Dokumentus ir išaiojimus

7 South Dearborn Street

Telefonas Randolph 3261

Vakarais: 2151 West 22 Street

Telefonas Canal 1467.

J. P. WAITCHES LAWYER Lietuvius Advokatas

Dienomis Room 514-516

127 N. Dearborn St.,

Telephone Randolph 5584

Vakarais: 10717 Indiana Ave.

Tel.: Pullman 6377

S. W. BANES, Advokatas

Val.: 9 A. M. iki 5 P. M.

Room 909 Chicago Trust Building

79 West Monroe Street, Chicago.

Telephone Randolph 2900

Rez. 3203 So. Halsted St.

Yards 1015. Val.: 6 iki 9 val.

A. A. SLAKIS ADVOKATAS

Ofisas vidurmiestij:

Room 1726

CHICAGO TEMPLE BLDG.

77 W. Washington St.

Cor. Washington & Clark

Namų Tel.: Hyde Park 3395

A. E. STASULANI ADVOKATAS

Ofisas:

911 Chicago Temple Bldg.

77 W. Washington St.

Tel. Central 6200

Cicero Panedėlio vakare

1314 S. Cicero Ave. T. Cicero 5036

Bridgeport kitais vakarais

3236 S. Halsted St. T. Boul. 6737

V. W. RUTKAUSKAS Advokatas

29 So. La Salle St., Room 520

Tel. Central 6390

Vak. 3228 S. Halsted St., Chicago

Tel. Yards 4681

J. BUCERZAN ADVOKATAS

Notary Public

3405 Deodor Street

Phone: Indiana Harbor, 279,

Indiana Harbor, Ind.

Plumingo ir Apšildymo Įrengimai

Oleislie kaimonių viešvėms

Pigiausi dabar radiatoriai ir boilerai.

Jie bus brangesnis po mėnesio

gegužės. Sutaupykite pinigų tiesiai

pirkdami nuo mus.

PEOPLES PLUMBING AND

HEATING SUPPLY CO.

490 Milwaukee Ave. and

461 N. Halsted St.

Haymarket 1018, Haymarket 4251

Mrs. MICHNIEVICZ - VIDIKIENE AKUSERKA

3101 So. Halsted St., kampas 31 gat.

Tel. Yards 1119

Baigusi akuse-

rijos kolegiją, figai praktika-

vusi Pensyl-

vanijos ligo-

nauja, visokio-

se ligose prieš

gimdymą, laike

gimdymo ir po

gimdymo.

Už dyka pata-

rimas, da ir ki-

tokiuose reika-

luose moterims

ir merginoms,

kreipkitės o ra-

site pagalbą.

Valandos nuo

8 ryto iki 1 po

pietų, nuo 6 iki

9 val. vakare.

Dr. J. Jakubauskas

Pasekmingai gydau staigias ir

chortines ligas NAPRAPATI-

JOS būdu — be vaistų, be

operacijų

4647 So. Halsted St.,

Val. 9 iki 12 ir 8 iki 9 vak.

Tel. Boulevard 4774

ROSELANDO OFISAS:

11132 So. Michigan Ave.

2 iki 7 vak. Tel. Pullman 5147

Physical Health Institute DR. VELONIS, Ph. D. C., D. O., N. T.

Gydau įvairias ligas, o ypatingai

užsisenėjusias, be vaistų ir opera-

cijų, naujaisiais būdais.

4204 Archer Ave., Chicago, Ill.

Brighton Park, 2-ry lubų, Rumas 1

Valandos nuo 9 ryto iki 12 pietų.

Vakare nuo 6 iki 8 val. vakare.

Nedėliomis nuo 9 iki 12 pietų.

Telephone Lafayette 4543

LITTLE SPINOGRAPHS

Geriausias išmetimas

lošiamų kauliukų,

tai išmetimas ju

lauk.

Kai kurie žmonės

mėgsta lošti savo svei-

kata. Lošimas yra

brangus ir pavojingas.

Kuomet jūs susirgsi-

te, atsilankykite pas

Chiropactor kuris ne-

gembleriuoja, bet su-

randa priežastį jūsų

ligos.

Chiropactor pagy-

dys jums kuomet jūs

sergate.

DR. J. M. FINSLOW, Chiropactor

1645 W. 47 St., Chicago, Ill.

Tel. Boulevard 7006

Valandos nuo 2 po pietų iki 8 va-

kare. Nedėlio nuo 10 iki 12 dienų

LIETUVIŲ DAKTARAI

Daktarai kurių vardai čia

padėti, yra pasiręžę tar-

nauti lietuviams.

Telefonas Boulevard 1939

DR. S. A. BRENZA

Ofiso Valandos:

9 iki 12, 1 iki 3 deina

ir 6:30 iki 9:30 vakare

4608 S. Ashland Ave.,

netoli 46th St. Chicago, Ill.

A. L. DAVIDONIS, M. D.

4643 So. Michigan Ave.

Tel. Kenwood 5107

CHICAGOS ŽINIOS

Bedarbė didėja

Pereitą mėnesį bedarbė Ili-nois valstijos dar labiau padidejo ir dar 30,000 darbininkų ne-teko darbo. Bedarbė dabar pa-siekė tokį augstumą, kokis bu-vo 1921 m., kada buvo viena iš didžiausių bedarbių valstijoje.

Valstijos darbo departamen-tas betgi tikisi, kad į rudinį darbai pagerės.

Suėmė daug munšaino

Prohibicijos agentai penkta-dieny padarė kratas keliuose sa-liuose ir suėmė daug munšai-no.

Padarius kratą William Burns saliuose prie 43 ir Emerald gat-vių agentai rado 28 statines tik-ro alaus, 60 galionų munšaino, 8 keisus degtinės, 94 galionus vyno ir 102 galionus alkoholio. Apie likusį gyventojai užpuolė agentus ir pradėjo juos vaišinti akmenimis, taip kad jie turėjo šauktis policijos pagalbos, kuri juos apgynė, bet jų automobilius vistiek labai nukentėjo.

Agentams darant kratą Emil Ernest, 4320 Cottage Grove., saliuose, ten rasta kelis Burnsde policistus, kurie bandė kratai pakliudyti. Tačiau vistiek ten rasta ir sumta daug munšaino. Delei šio atsitikimo vėl įvyko susikirtimas tarp prohibicijos agentų ir Burnsde policijos ir policijos viršininkas Collins ža-da viską ištirti ir tuos policis-tus suspenduoti. Porą savaičių atgal to distrikto policija buvo areštavusi ir pasodinus belan-gėn tris prohibicijos agentus, delei ko iškilo nemažas skanda-las, kurį policijos viršininkas vos užglostė.

I. Imgruet saliuose, 9465 Cot-tage Grove Ave., agentai turėjo įsilaužti į seifą, kur rado 80 ga-lionų munšaino ir daug alaus.

BRAVARNINKAS PASILIUO-SAVO IŠ KALĖJIMO.

Užsimokėjo \$10,000 pabaudo ir sako, su bravorais daugiau nieko bendra neturėsiąs.

Turtingas Lawrence J. (Butch) Crowley po penkių mė-nesių apėjo kalėjimą, užsimo-kėjo valdžiai \$10,000 pabaudo ir vėl liko liuosas. Jis buvo pa-klivęs kalėjimui už šmugelia-vimą alium ir kadangi prie kal-tės prisipažino, tai gavo tik 6 mėnesius kalėjimo, iš kurių at-sėdėjo penkis mėnesius, o vie-nas mėnuo liko jam dovanotas už gerą elgesį kalėjime.

Jis sako, kad daugiau alaus šmugeliavimu nebeužsiims, kad dar labiau neužpykinti valdžios. Esą daug pelningiau verstis na-mais ir aliejum. Bet ir kam jam šmugeliuoti dabar, kad jis šmugeliavimu susikrovė apie pu-santro milijono dolerių turto. Su tiek pinigų jis gali gyventi ir be šmugelio. Jis parduosias pas-kutinį savo bravorą, kad su jais nieko bendra daugiau nebeturė-jus. Prieš patampant šmugel-ninku jis buvo taksikabo šofe-ris.

Kitas alaus šmugelninkas, jo konkurentas, Terry Druggan, li-ko nuteistas vieniems metams kalėjimo. Jis betgi bešmuge-liandamas susikrovė "tik" mili-oną dolerių.

GEMBLERIS NUSAUTAS.

Prie 639 Blue Island Ave., ne-žinomas jaunas vyras, kuris pa-skui pabėgo, nušovė paskilbusį graikų gemblerį George Mous-takis, 500 So. Halsted St., pa-gelbininką dvejetainį metų atgal nušauto graikų gemblerio vado "Karaliaus George". Manoma kad tai pasekmė iškilusio tarp graikų gemblerių karo.

Nuteisė šoferį kalėjimui

Sumušė moterį pasaziere

Teisėjas iš Naperville nakti-niame teisme uždėjo didžiausią galimą bausmę Yellow Cab šo-feriui Aaron Deckelman, 1833 So. Spaulding Ave., kuris sumu-šė moterį pasaziere. Deckelman liko nuteistas vieniems metams kalėjimui ir užsimokėti \$1,000 pabaudo ir teismo lėšas.

Kadangi jų sunus turėjo da-lyvauti Hawthorne arklių lenk-tynėse, tai Frank L. Doyle iš Long Beach, Cal., atvyko į Chi-cago su savo žmona. Jie yra sa-vininkai kelių lenktynių arklių. Prie Randolph ir Clark gatvių sugedo jų automobilis ir Doyle pasiuntė taksikabą savo pačią atvežti mechaniką. Gryždama ji dar pasiėmė savo draugę p-lę Jessie Deland. Atvažiavus į vie-tą, Doyle pamato ranka ir jo pa-tį įsakė šoferiui sustoti ties Doyle automobiliu. Už tą šofe-ris Deckelman įžeidžiančiai atsi-liepė ir p-niā Doyle. P-lė Dolan išlipusi iš kabo pasakė Doyle, kad šoferis įžeidė jo moterį. Doyle pradėjo šoferį barti, bet tasis vieton atsiprašyti, puolė p-niā Doyle mušti ir parmušė ją ant šalygatvio. Doyle bandė už-sistoti už savo pačią, bet ir tą šoferis sumušė gelžgaliu. Tuo laiku pasipainiojo policistas, ku-ris ir suėmė karingą šoferį, o teisėjas už jo karingumą prieš silpnas moteris uždėjo jam di-džią bausmę, kokią tik leidžia įstatymai.

UŽSIMUSĖ NETEKĖS KONT-ROLES ANT AUTOMOBILIO.

Stanley Pietrowiak, 331 — 155 gt., Calumet City, liko už-muštas ties Thornton, Ill., ka-dangi jis neteko kontrolės ant au-tomobilio ir automobilis apvirto. Prie 107 ir Michigan Ave., Roselande, gal mirtinai liko su-žeista Rose Howes, 11 m., 4 E. 112 St., kuri bandė pereiti sker-sai gatvę. Ją suvažinėjo Wm. O'Connor, 809 E. 93 St.

Advokatas McNabb ir dvi merginos liko sužeisti apvirtus automobiliu ties Bad Axe, Mich. kur jie buvo išvažiavę atosto-goms.

P-AS VALANČIUS JAU SVEIKSTA.

P-nas Valančius, kuriam buvo golfo bole pamušta koja jau sveiksta. Šeštadienio naktį p. Valančius dalyvavo Valdilų Bro-lijos naktiniame išvažiavime. Ga-lingam Perkumui paprašius jį pasakyti vaidiloms keletą žo-džių, jis pasakė ilgą ir gerą pra-kalbą. Taip jau sušadavau kvar-tetą.

Vaidilos džiaugiasi, kad sveik-sta jų brolis vaidila.

Bevertydamas revolverį nušovė savo pačią.

Mrs. Arthur Holmberg, 24 m., kurį dirba už sortuotoją skal-bykloje, tarp atvežtų skalbinių rado automatinį revolverį, kurį parsinešė namo, 4070 Broadway, ir atidavė savo vyrui.

Jos vyras išėmė kulky maga-ziną, bet užmiršo ar nežinojo, kad viena kulka vistiek pasilie-ka revolvery. Bevertydamas revolverį jis paspaudė gaiduką, revolveris išsišovė ir jo pati sukrito mirtinai sužeista. Ji pa-simirė už trijų valandų Ameri-can ligoninėje.

SUSKIT.PER NAUJIENAS PINIGUS LIETUVON

To prašo Lietuvos žmonės ir taip pataria Lietuvos bankai

Siųskit pinigų per NAUJIENAS

Lietuvių Rateliuose

S.L.A. 36 kp. susirinkimas

Bolševikai jau pradeda pulti Dr. Montvidą. Girdi, kad jie prie-šinosi darbininkų algų pakėli-mui.

Pereitą trečiadienį Raymond Chapely įvyko SLA 36 kuopos susirinkimas. Nors delegatai tu-rėjo išduoti savo raportą ir tai buvo skelbiama pranešimuose, bet narių susirinkimui atėjo ne tiek daug, daugiausia bolševi-kai, kurie lanko kiekvieną susi-rinkimą ir akyiai daboja, kad tie "biaury" es buržuai" neįsi-galėtų ir neatsitumty bolševiku. Matyt, po kelių skaidlingų susi-rinkimų vėl grįžta serg-i padė-tis ir vėl leidžia vieniems bolš-evikams netrukdomai šeimini-nkauti kuopoje.

Plačiausį delegatų raportą da-vė bolševikas Mizara. Jis per-skaitė iš protokolo, kurį turėjo išsikirpęs, svarbesniuosius nu-tarimus, tik prie niekurių pridė-damas savo paaiškinimus. Jo raportas buvo labai atsargus, stengėsi rodytis "bešališku". Tik pabaigoje darydamas abel-nas pastabas apie seimą neiš-kentė nepasigyręs, kad jie, bolš-evikai, griežtai priešinosi pakė-limui S.L.A. darbininkų algų (Tai tau ir darbininkų preteliai —dar giriasi, kad jie priešinsis didesnėms algoms darbinin-kams! Maskvos sanvicių prisi-dė ką gi jie gali, pagalios, su-prasti apie kitų darbininkų rei-kales ir įvertinti jų darbą).

Po Mizaros kalba kitas dele-gatas, M. J. Damijonaitis. Jis li-teisinasi prieš bolševikus dėl al-gų pakėlimo ir aiškina, kad jis budamas algų komisijoje dar stengėsi kiek galint sumažinti algų pakėlimą, visai neprisimin-damas, kad S.L.A. darbininkų al-gos yra nepakenčiamai žemos, daug žemesnės, negu visose ki-tose panašiose įstaigose.

J. Buragas irgi "raportuoja". Jis sako, kad seimas išrodes jam "nedemokratiškas". Turbut to-

del "nedemokratiškas", kad vi-si nutarimai buvo daromi di-džiama balsų ir nepriimta nė vieno "nutarimo" bolševikiškos mažumos.

Bolševikai šlame susirinkime pradėjo vykinti savo žadėtąjį grumojimą "sunaikinti Dr. Montvidą". Pradėjo tą "naikini-mo" darbą pats Andriulis, tas pats Andriulis, kuris laike sel-mo išsilepėjo ir pačiam Dr. Montvidui atvirai išreikšė tą grumojimą (tai yra užrašyta ir selmo protokole). Pašokęs jis duoda "įnešimą" — pasako ilgą prakalbą, reikalaujamas, kad kuopa paklaustų Pildomosios Tarybos kodel vieton išvažiavu-sio viešėti Lietuvon Dr. Klimo, laikiniu daktaru kvotėju tapo paskirtas Dr. Montvidas, o ne Dr. Biežis, o kai atsakys, tai jau busią žinoma kas daryti. Pirmi-ninkas prima "įnešimą", nors del ilgumo kalbos pats neįveikia jį suformuluoti. Pasenęs kudiķis ir "otstaukon" patekęs Dr. Grai-čunas karštai įnešimą remia ir visam pasauliui protestuoja prieš paskirimą Dr. Montvido. Kuprelis gi žaľpis pasako karš-tą spičių apie tai "kas matė" ir einama prie balsavimo. Žinoma, bolševikai su džiaugsmu priėmė "įnešimą".

Kadangi nebuvo kaip daugiau prisikabinti prie Dr. Montvido, tai priėmus kuopon keletą nau-jų narių tuo susirinkimas ir už-sibaigė. — Narys.

Pranešimai

Kas, ką, kur, kaip ir kada rengia, veikia ar kviečia.

KASDIEN jūs galite prisira-šyti prie NAUJIENŲ SPUL-KOS ir turėtumėt prisirašyti tuojau, jei dar nesate prisirašė. Dėdami kas savaitę po dolerį-kitą, nei nepatėmsit, kaip susi-dėsit užtekintai pinigų, kad nu-sipirkus sau namelį ar užtikri-nus savo senatvę.

NAUJIENŲ SPULKA, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Roseland. — Susirinkimas draugijų delegatų palaikančių "Aušrą" įvyks utarninke, rugpjūtio 12 d., 7:30 val. vakare "Aušros" kambariuose, visi delegatai dalyvaukite. — Rašt. J. Andrunas.

Ciceriečiams Naujienų skaityto-jams ir rėmėjams šiuo pranešame, kad Cicerio veikla naujas Nauje-nų atstovas. Nuo pirmos dienos liepos šiuo metu vieton K. Nobaro lieka F. Lukoševičius. Todėl visu skaitytojų su visokiais reikalais galioje musų atstovo kreipkitės į Naujienų stotį 1405 So. 49 Ave., Cicerio, Ill. F. Lukoševičius. —Naujienų Adm.

Visi norinti gauti "Naujienas" kiekvieną dieną, anksti iš rytų į savo namus, praneškite tuoj į Aušros Kyn-gyną, 3210 So. Halsted St. Nuo ko-vo 1 dienos Aušros Kynynas paveda šita darbą, išnešiojimą laikraščių pa-tyrisiam ir pilnai tą darbą žinančiam žmogui. Taipgi norinti gauti kas savaitę "Keleivį" arba kas mėnesis "Gyvenimą", "Gdytoją", taipgi ir ki-tus laikraščius, praneškite Aušros Kynynui virš pažymėtu antrašu ar-ba pridukite reikalavimą telefonu: Boulevard 9663.

PASARGA. DESIGARSINANTIEMS

Klaides padarytos paskelbime, turi but atitaisytos į 24 val.

Jokie apskelbimai iš streiko aplin-ty vietų nėra priimami. Visi Nauje-nų draugai prašomi pranešti Nauje-nų ofisui apie einančius streikus, kad Naujienų darbininkai geriaus valyt žinoti, kaip elgtis su priduo-da-mais apskelbimais.

Pardavimai savastų, būznų, auto-mobilių, rakandų, kambarių įiekoji-mai, apsiavedimai, asmenų įiekoji-mai ir t.t. turi but iš kalno apmoka-mi. Jeigu kurie apskelbimai pasiro-do įeiotini, Naujienų administracija pa-silieka teisę jų netaipinti, kol neiš-tirs jų teisingumo, ir grąžinti pin-gus. Jeigu apskelbimo turinys neat-sakys etikos reikalavimams.

Norintieji pasirašinti į sekamos die-nos Naujienas, turi priduoti savo pa-skelbimą ne vėliau, kaip 9 val. va-karo.

ASMENŲ ĮIEKOJIMAI

PAJIESKAU savo puseserės Ago-tos Andžiulienės, paeina iš Dievačių kaimo, Sudergo parapišio, po vyrų Aleksandrie, pirmiau gyveno Rock-ford, Ill. Ji pati ar kas žinote ma-lonėkite pranešti.

JONAS VALINCIUS, 1544 So. Cicero Av., Cicero, Ill.

APSIVEDIMAI

JESKAU apsiavedimui merginos laisvų pažiūrų, nesenesnės kaip 26 metų. A šesiu vaikinas 26 metų, 5 pėdų, 8 colių augščio. Taipgi, kad sutiktų imti laisvą žiubą. Turu cash pinigų \$10,000 ir už \$3,000 auto-mobiliu. Su pirmu laišku meldžiu at-siųsti paveikslą, pareikalavus sugra-žinsiu. P. P. B. 410½ N. Pine St., Ellensburg, Wash.

JESKAU apsiavedimui merginos ar-ba našlės, 36 arba 45 metų amžiaus, kad ir su 2 vaikais, tik ne daugiau. Turi but dora, nevartojanti svaigina-mų gėrimų, nesikuriant tikėjimo ir kal-bos. Aš esu 42 metų amžiaus, naš-lis ir turu 2 vaiku, 13 ir 15 metų. Turu savo namą ir gerą darbą, sz laišku atsiskite ir fotografiją. J. L. 9326 University Ave., Chicago, Ill.

JIEŠKO PARTNERIŲ

JESKAU partnerio arba prisidėsiu į partnerius, kas turi automobilį taisyms gradažius. Taipgi galiu ir pas kita dirbti, bei kam reikalingas. Atsilepkite laišku.

3210 So. Halsted St., No. 137

IVAIRŲ SKELBIMAI

PAGRAŽINAM NAMUS Ar Tamsiai yra reikalus savo na-mą — mialavoti, dekoruoti, kalamuo-ti, popieruoti arba į naujus namus sudėti stiklus? Jei taip tai mes už-vejs Tamsos darbą galime atlikti už gana prielnamą kainą — pirmą negu duos kitam virš pažymėtą darbą, at-siklauskite kainos pas mus.

Kreipkitės: BRIDGEPORT PAINTING HARDWARE CO., 3149 So. Halsted St., Tel. Yards 7282.

STOGDENGYSTĖ Jusų stogų prakiurimas užtaisomas ir garantuojamas už \$4. Automobilų trokų patarnavimas Chicago ir apie-li-nkė. Įstaiga 34 metų senumo. Di-džiausia ir geriausia stogų dengimo įstaiga Chicago. Tik patyrę unijos darbininkai [samdomi. J. J. Dunne Roofing Co., 3411-13 Ogden Ave., Phone Lawndale 0114.

REIKIA DARBININKŲ

MOTERU

REIKIA 5 moterų sortavimui regų. Gera alga, nuolat dar-bas. Ateikit pasirengusios dar-ban.

HARRY DRAY, 1447 Blue Island Ave.

ISRENDAVOJIMUI

RENDON FLATAI 4 kambarių flatas, yra elektra 4 kambarių flatas, yra elektra 4 kambarių flatas, yra elektra 5 kambarių flatas, yra elektra S. K. ADOMAITIS, 3738 So. Halsted St. ir 807 W. 37 Pl.

RAKANDA!

PARSIDUODA rakandai greitai ir pigiai. Matyti galima visados. Turi buti parduota greitai ir pigiai.

Kreipkitės A. D., 817 W. 34th St., Tel. Boulevard 9336

PARDAVIMUI rakandai del 5 kambarių. Rakandai neigai vartoti, savininkė nori apleisti Chicago.

Mrs. Mary Augusty 4513 S. Paulina St., 2 lubos Tel. Yards 2243

PARDAVIMUI rakandai del 5 kambarių. Rakandai neigai vartoti, savininkė nori apleisti Chicago. Ren-da pigi ir galima gauti kambarius ant ilgo laiko.

MRS. MARY AUGUSTY 4513 So. Paulina St., 2 lubos Tel. Yards 2243

PARDAVIMUI

PARDAVIMUI būcernė ir grosernė su namu, 4 gražus gyvenimui kam-bariai, vana, elektra ir gasas, randasi Brighton Parke. Pardavimo priežas-tis — apleidžiū miestą.

Saukite telefonu Lafayette 4472

ANT PARDAVIMO atlieka-ma ofiso deska, krėsiai ir kar-petas.

A. A. Slakis 77 W. Washington St. Tel. Dearborn 9057

PARSIDUODA Restoranas ir Chop-Sue, taipgi geroj apieilinkėj tarp dvi-juų strykturių laines gero biznio vie-ta per ilgus metus išdirbta parduo-si už pirmą teisingą pasiulymą ar-ba mainysiu ant namo ar automobilio, pardavimo priežastis du bizniu, vieną turu parduoti. Atsilausite tuojau, Naujienos, Box No. 521.

PARDAVIMUI pirmos klesos grosernė, pigi renda, yra gyve-nimui kambariai, 5 metų lysas, bargas.

Atsilausite: 2862 W. 38th St.

PARDAVIMUI

PARDUODU grosernė ir de-licatessen krautuvę. Parduosiu už pusę kainos, nes umai tu-riu apleisti miestą.

5135 S. Halsted St.

PARDAVIMUI Duonkepkykla. Kepama visokia duona, sena vie-ta, arba mainysiu ant namo.

Kreipkitės 8651 Baltimore Ave., So. Chicago, Ill.

GROJIKLIS PIANAS Iš priežasties neturėjimo darbo ir reikalingumo pinigų, aš parduosiu sa-vo \$700 vertes grojiklį pianą ir 87 roelius, su benčiumi ir kabinetu už

\$100 ir \$18 storage iškaščių. Klauskite Mr. Frank piano. 1389 Milwaukee Ave. Pirmas augstas.

PARDAVIMUI grosernė pigiai, randasi ant bižniavos vietos. Renda \$20.00 į mėnesį, 4 kambariai pagyve-nimui. Lysas ant 4 metų.

Atsilausite 5954 So. Ada St.

PARSIDUODA Ice Creamo, ken-džiū, cigarų, tabako ir visokių smulk-menų štoras, kainavo virš tukstančio dolerių, dabar parduosiu už pirmą pa-siulymą. Priežastis pardavimo — iš-važiuoju į Lietuvą.

4602 So. Wood St.

PARDAVIMUI grosernė, rukytos mėsos, Ice Creamo, kendžiū ir viso-kių daigtų krautuvė, vieta gera, biz-nis nuo senai išdirptas. Lysas 2 me-tams. Parduosiu su visais rakan-dais už teisingą pasiulymą, priežastį patirsite ant vietos.

4523 So. Honore St.

PARDAVIMUI grosernė ir visokių smulkmenų krautuvę. Nupirkst labai pigiai, nes apleidžiū miestą. Kreipkitės

911 W. 32nd St. Tel. Boulevard 8718

PARDAVIMUI krautuvė vi-sokių smulkmenų: kendžiū, tabako, cigarų. Priežastis — nusibodo buti biznyje.

2012 S. Peoria St.

PARDAVIMUI krautuvė, sal-dainių, ice creamo, sigaretų, notion ir visokių smulkų daiktų; biznis išdirbtas, gera pro-ga del lietuvio įsigyti pelnin-gą biznį. Pardavimo priežastį patirsit ant vietos.

114 E. 107 St., Roseland. Tel. Pullman 1030

PARSIDUODA 67½ akrų farma su visais gyvuliais ir mašinomis. Vis-kas yra prirengtas kas reikalinga, ne skolas; 2 mylios iki miesto, ant žvy-ruoto kelio. Savininką matyti gali-ma nuo 6 iki 9 val. vakare, 8, 9, 10 ir 11 August.

JOHN RIPALIS, 5800 So. Aberdeen St.

NAMAI-ŽEMĖ

FARMOS Kas ieškot gerų farmų, nebrangiai už pinigų arba ant mainymo, ant miesto namų, kreipkitės prie mane, gausite teisingą patarimą ir gerų farmų.

80 akrų, beveik visa dirbama, su budinkais, prie Luther, Michigan, kaina \$1000.

80 akrų, 40 dirbamos ir 40 mško, su budinkais, kaina \$1000, prie New Lisbon, Wisconsin.

106 Beveik visa dirbama, su budin-kais, Clay County, Illinois, kaina \$4500.

14 akrų, su budinkais, fruktų far-ma už Benton Harbor, kaina \$4500.

120 akrų, 100 dirbamos, gera žemė, 11 kambarių stuba, užvažiuojama bar-nė, 20 bandos, 5 arkliai ir visos ma-šinos, gražus sodas, prie Luther, Mich., kaina \$10000.

Del platesnių žinių kreipkitės ANTON BRUZAS, 3122 So. Halsted St., Chicago, Ill.

PARDAVIMUI medinis 5 kamb. namas ir du lotai. Par-duosiu pigiai. Atsilausite L. Haniszewski, 5112 So. New Castle Ave., 3 blokai nuo Ar-cher Ave.

PARDAVIMUI 2 augstų mu-rinis namas, po 6 kambarius, viskas vėliausiai įrengta, \$12-, 500, cash \$3,000, likusius ant lengvų išlygų.

3 AUGSTŲ murinis namas, 6-6-7 kambariai, garu apši-l-domas, neša rendos \$225 į mė-nesį. Kaina \$19,500, parsiduoda ant lengvų išlygų.

3 AUGSTŲ medinis namas, 6-6-7 kambariai, lotas 30 pėdų pločio, rendos neša \$100 į mėnesį. Bargas už \$9,300.

Wm. C. Wood, Jonas Ruiko 11055 Michigan Ave.

2 lubos, Tel. Pullman 7468

NAMAI-ŽEMĖ

KAD UŽBAIGUS NAMŲ REIKALUS Advokatui yra pavesta parduoti try-s puikus namai, 5126-38 Agatite Ave., netoli Milwaukee ir Montrose, 12 fla-tų, visi po 4 kambarius. Yra sun par-lorai, uždarnos lovos, ugnvietės ir t. t. Rendos \$10,000, ugnvietės 7%, pinigais \$12,000. Kaina \$67,500. S. W. KAMPAS OAKLEY, 15 flatu, naujas namas, 12 flatu po 4 kambarius, ir 3 flatu po 5 kamba-rius, yra sun parlorai, uždarnos lo-vos, galutėmėm parduoti už \$18,000 pinigais, pirmas morgičius \$63,500 7% į 4 metus.

4714 W. 13 St., 2 augstų namas, sun parlorai, 5-5 kambarių, pečiūms šildomas, platus lotas, dideli kamba-riai, \$3,000 pinigais. E. E. COWEN, Advokatas, 900 Burnham Bldg. Phone State 3636.

PARDAVIMUI medinis 4 kam-barių namas, du lotai, elektrika, vanos, vienas blokas nuo karų, nuo mokyklos. Kas myli gyven-ti krašte miesto — gera pro-ga, su mažu įmokėjimu. 3906 W. 62nd St.

PASISKUBINK, nes keli lo-tai tiktai teliko tarpe State ir Perry Ave. ant 103 Pl. \$1650, už 33 pėdų lotą. Bile reikale kreipkitės pas

Wm. C. Wood, Jonas Ruiko 11055 Michigan Ave. 2 lubos, Tel. Pullman 7468

PARDAVIMUI namas, 5417 So. Racine Ave., prieš Sherman Parką, netoli Garfield Bulvaru. Atidara del apžiūrėjimo, įmokėti \$4,000. Dideli kambariai, sun parloras, miegojimui porčiai, ugnvietė, knygynas, bufetai, įmuryta maudyne, mazgojimui stan-da, tile grindys, gasinis pečiūs, Lorain reguliatorius, garų šildymas. Pama-tykite tuos namus kol jūs pirkste kur nors kitur

KOCH & CO., 2603 So. Halsted St., Tel. Victory 6590

BUNGALOW iš kelestone bloksų, 6 kambariai, sklepas augstas, fur-nace šildoma, užpalkyti cottage, 3 kamba-rių, prie Archer Ave., netoli Oak Park Ave., \$9,